

Veľkosti účtovných jednotiek a Mikro ÚJ

Novela zákona o účtovníctve prináša legislatívny základ na rozdelenie účtovných jednotiek na **mikro, malé a veľké**, tak ako to požaduje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ.

Veľkostné triedenie bude pre účtovné jednotky povinné a týka sa aj podnikajúcich fyzických osôb dobrovoľne účtujúcich v podvojnom účtovníctve. Predpokladaná účinnosť tejto novely je k 1.1.2015

Veľkostná skupina	Celková suma majetku netto v EUR	Čistý obrat v EUR	Priemerný prepočítaný počet zamestnancov
Mikro ÚJ	≤ 350 000	≤ 700 000	≤ 10
Malá ÚJ	≤ 4 000 000	≤ 8 000 000	≤ 50
Veľká ÚJ	> 4 000 000	>8 000 000	> 50

K zmene triedenia do veľkostných skupín dochádza na základe presiahnutia alebo nepresiahnutia veľkostných podmienok za dve bezprostredne po sebe nasledujúce účtovné obdobia. Napríklad aby mohla byť firma zaradená do veľkostnej skupiny „mikro účtovné jednotky“, nesmie v dvoch predchádzajúcich po sebe idúcich obdobiach prekročiť aspoň dve z troch veľkostných podmienok suma majetku max. 350 tis. EUR, čistý obrat max. 700 tis. EUR a počet zamestnancov nepresiahne 10.

Účtovné jednotky budú musieť zmeniť svoje zaradenie, ak v dvoch po sebe idúcich účtovných obdobiach presiahnu alebo prestanú presahovať veľkostné podmienky, a to hneď od nasledujúceho účtovného obdobia.

Novovzniknutá účtovná jednotka, napríklad účtovná jednotka, ktorá vznikne v roku 2015 sa sama zatriedi na základe vlastného rozhodnutia. Účtovná jednotka, ktorá spĺňa podmienky pre mikro účtovnú jednotku sa môže rozhodnúť, že bude postupovať ako malá účtovná jednotka. Pri posudzovaní podmienok sa neposudzujú podmienky za kratšie účtovné obdobia, vznikajúce pri zmene účtovného obdobia.

Mikro účtovná jednotka

Zákon o účtovníctve § 2 ods. 5 až 7 Definuje už pre rok 2014 tento typ účtovnej jednotky z dôvodu zjednodušenia povinností v oblasti vedenia účtovníctva pre malých a stredných podnikateľov účtujúcich v PÚ

Mikro účtovnou jednotkou môžu byť:

- Obchodné spoločnosti
- Družstvá

- Fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatne zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov, ktoré účtujú v sústave PÚ
- Fyzické osoby s trvalým pobytom v SR, ktoré sú podnikateľmi podľa Obchodného zákonníka a ktoré sa do OR zapisujú na vlastnú žiadosť, alebo ak tak ustanovuje osobitný predpis.
- Pozemkové spoločenstvá

Účtovná jednotka sa považuje za mikro účtovnú jednotku, ak:

- a) za účtovné obdobie, v ktorom vznikla, rozhodla sa postupovať ako mikro účtovná jednotka, alebo
- b) ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie, nedôjde k prekročeniu dvoch z nasledovných podmienok:
 1. celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur, pričom celkovou sumou majetku sa rozumie suma zistená v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods.2 zákona o účtovníctve, / (3) Predpokladané riziká, straty a zníženia hodnoty (§ 25 ods. 2), ktoré sa týkajú majetku a záväzkov, sa vyjadrujú prostredníctvom rezerv, opravných položiek a odpisov. Rezervy sú záväzky s neurčitým časovým vymedzením alebo výškou. Opravné položky sa vytvárajú pri prechodnom znížení hodnoty majetku; tieto opravné položky sa zrušia, ak zanikne riziko, na ktoré boli vytvorené. Odpisy majetku vyjadrujú trvalé zníženie hodnoty majetku. /
 2. čistý obrat nepresiahol 700 000 eur, pričom čistým obratom sa na tento účel rozumejú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
 3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať, alebo
- c) dve z vyššie uvedených podmienok podľa b) prekročila len v jednom z dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období, pričom v prvom z týchto dvoch účtovných období podľa a) a b) sa účtovná jednotka považovala za mikro účtovnú jednotku.

Podľa § 2 ods. 6 Zákona o účtovníctve sa môže účtovná jednotka, ktorá spĺňa podmienky v písm. b) a c) rozhodnúť, že sa stane mikro účtovnou jednotkou, pričom je povinná postupovať pri účtovaní a vykazovaní ako mikro účtovná jednotka.

Rozhodnutie účtovnej jednotky sa nemusí oznámiť DÚ

- § 2 ods.7 Zákona o účtovníctve – ak účtovná jednotka vykazuje údaje podľa medzinárodných účtovných štandardov – nevzťahujú sa na túto účtovnú jednotku úpravy týkajúce sa mikro účtovnej jednotky

Rozdiely v oceňovaní majetku mikro účtovnej jednotky:

- § 25 ods.7 Zákona o účtovníctve - cenné papiere určené na obchodovanie neoceňuje reálnou hodnotou, ale obstarávacou – nebude preceňovať takéto cenné papiere na reálnu hodnotu ku dňu, ku ktorému zostavuje účtovnú závierku
- § 27 ods.11 Zákona o účtovníctve - ku dňu, ku ktorému zostavuje účtovná závierka neoceňuje majetok a záväzky reálnou hodnotou a metódou vlastného imania, netýka sa to oceňovania majetku a záväzkov z dôvodu zániku účtovnej jednotky bez likvidácie
- Rozdiely v oceňovaní majetku a záväzkov a vykazovanie informácií z priebežnej účtovnej závierky sa prvýkrát použijú v účtovnom období, ktoré sa začína 1.1.2014 a neskôr
- Rovnako sa správajú aj metódy oceňovania

Postupy účtovania:

Výnimky:

- § 10 ods.5:
Účtovanie o odloženej dani z príjmov sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť podľa § 19 zákona. V ostatných účtovných jednotkách sa o odloženej dani z príjmov môže účtovať podľa rozhodnutia účtovnej jednotky. V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorej zanikla povinnosť účtovať o odloženej dani z príjmov a neúčtuje o odloženej dani z príjmov, odložená daň z príjmov účtovaná na účte 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka sa odúčtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala jej tvorba, a to so súvzťažným zápisom na účet 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov alebo na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účet 429 - Neuhradená strata minulých rokov, ak sa tvorba účtovala na účte 592 - Odložená daň z príjmov z bežnej činnosti alebo na účte 594 – Odložená daň z príjmov z mimoriadnej činnosti.
- § 14 ods.19 a 20
V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá je mikro účtovnou jednotkou, sa pri prvotnom účtovaní cenné papiere a podiely oceňujú obstarávacou cenou podľa odseku 1. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa v účtovníctve tejto účtovnej jednotky neúčtuje podľa odsekov 8, 9, 11, 12 a 18.
V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá účtovala cenné papiere a podiely reálnou hodnotou alebo metódou vlastného imania, sa k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom sa účtovná jednotka stala mikro účtovnou jednotkou, zostatok na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov odúčtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala jeho tvorba. Zmena reálnej hodnoty cenných papierov, ktorá sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, účtovala na vecne príslušné účty nákladov alebo výnosov, sa odúčtuje na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účet 429 – Neuhradená strata minulých rokov.
- § 16

V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá je mikro účtovnou jednotkou, sa neúčtuje podľa odsekov 22 až 31. V účtovníctve tejto účtovnej jednotky sa o derivátoch účtuje takto:

- a) pri pevných termínových operáciách, pri ktorých nastáva iba finančné vyrovnanie bez podkladového finančného nástroja, sa v deň vysporiadania obchodu o pohľadávke účtuje na účte 378 – Iné pohľadávky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy alebo o záväzku na účte 379 – Iné záväzky so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady,
- b) pri pevných termínových operáciách s dodaním podkladového finančného nástroja sa v deň vysporiadania obchodu účtuje
 1. o dodávanom podkladovom finančnom nástroji na vecne príslušnom účte majetku so súvzťažným zápisom na účte 378 – Iné pohľadávky alebo
 2. odplata za dodanie podkladového finančného nástroja so súvzťažným zápisom na účte 379 – Iné záväzky; rozdiel medzi dohodnutou cenou podkladového nástroja a účtovnou hodnotou podkladového nástroja sa účtuje na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady alebo v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy,
- c) pri opciách zaplatená opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 378 – Iné pohľadávky a prijatá opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 379 – Iné záväzky,
- d) pri opciách, ak bude uplatnená
 1. nakúpená kúpna opcia, opčná prémia vstupuje do obstarávacej ceny nadobudnutého majetku, okrem menovej opcie,
 2. predaná kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 668 Ostatné finančné výnosy so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 379 – Iné záväzky,
 3. nakúpená predajná opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady so súvzťažným zápisom v prospech účtu 378- Iné pohľadávky,
 4. predaná predajná opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 379 – Iné záväzky,
- e) pri opciách, ak sa neuplatní
 1. nakúpená kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady so súvzťažným zápisom v prospech účtu 378 – Iné pohľadávky,
 2. predaná kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 379 – Iné záväzky,
 3. nakúpená predajná opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 568 –Ostatné finančné náklady so súvzťažným zápisom v prospech účtu 378 – Iné pohľadávky,
 4. predaná predajná opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 379 – Iné záväzky.

§ 16 ods. 33

V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá účtovala o derivátoch sa k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom sa účtovná jednotka stala mikro účtovnou jednotkou:

- zostatok na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov odúčtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala jeho tvorba,

- zostatok na účte 373 – Pohľadávky a záväzky z pevných termínových operácií, zostatok na účte 376 – Nakúpené opcie a
- zostatok na účte 377- Predané opcie, na ktorých sa účtovala zmena reálnej hodnoty derivátov so súvzťažným zápisom na vecne príslušné účty nákladov alebo výnosov sa odúčtuje na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účet 429 – Neuhradená strata minulých rokov.

Povinnosti na zostavenie účtovnej závierky sú upravené v Opatrení Ministerstva financií SR č. MF/15464/2013-74 a je ustanovený Zjednodušená skrátaná podoba účtovnej závierky

- Súvaha Úč MÚj 1-01
- Výkaz ziskov a strát Úč MÚJ 2-01
- Poznámky ÚČ MÚJ 3-01, ktoré obsahujú základné údaje

- § 56 odsek 14 znie:

„V mikro účtovných jednotkách nie je potrebné účtovať na účte časového rozlíšenia účtovný prípad, ktorý sa týka účtovania nákladov a výnosov medzi dvoma účtovnými obdobiami, pričom nejde o účtovný prípad týkajúci sa účtovania dotácií a emisných kvót. Vo veľkých účtovných jednotkách a v malých účtovných jednotkách sa náklady a výnosy časovo rozlišujú náklady. Vo veľkých účtovných jednotkách a v malých účtovných jednotkách nie je potrebné časovo rozlišovať náklady a výnosy, ak ide o nevýznamný a stále sa opakujúci účtovný prípad týkajúci sa časového rozlíšenia nákladov alebo výnosov posledného a prvého mesiaca účtovného obdobia.“